

NÁT'OH NIDAHANIIHÍ BITSÍ' YISHTLIZHII DÓO BEEHAI DINE'É CHODAYOOL'ÍNÍ

Naaltsos Bee Ééhózinii

T'óó ahayóí bitsí' yishtlitzhii nát'oh nidahayáago éí doodago be'da'azee', nahaghá bee ná'oodzihii dóo yee náá da'iílníh. Díí nidahagháago nát'oh choo'íní éí nát'oh nidahaníhíí doo bíł atheet'ée da. Nát'oh nidahaníhíí éí t'óó ahayóí hwidiniiltso' t'áá ahááh chojool'ígó dóo díkwíí dimííł bíghahgo hats'íís yidahodiilt'éeéh dabítah.

Bitsí' Yishtlitzhii dóo Áts'íís Yik'i Dadééz'í'í Bíł Haz'áá déé'

Hait'áo éí díí nát'oh nida'ahanii AI/AN dah deikáhíí bitahgó hóló?

1978 yihahdóó, diné bitsí' yishtlitzhii éí doodago ał'ąą dine'é bíł alhaąą naa'nilgo Bitsí' Yishtlitzhii/Beehai Dine'é (AI/AN) ts'ídá atisgo nát'oh nidahaníhíí chodayool'íí nít'ée'.

AI/AN dine'é dah deekáhíí bithahgó:

- Diné t'ah áńj náagháhíí 18-25 tseebíts'áadah dóo niléi naadiin ashdlá' binááhái naaki siz'íní éí t'áálá'ígo chodayool'í
- 18 tseebíts'áadah 1 t'áálá'í diné ashdlá'go dóo dego binááhái ashdlá'go naaz'íní éí á t'áálá'ígo nátoh nídeelt'oh
- 12 naakits'áadahgo diné 1 t'áálá'ígo diné 18 tseebíts'áadah dóo dego binááhái nát'oh bilid ádiníí chodayool'í
- Asdzání 6 hastáąo 1 t'áálá'ígo yiltsáąo ná'ált'oh nít'ée'
- Náhookşjigo Kéyah bíł hadahaszoogí (Iowa, Michigan, Minnesota, Montana, Nebraska, North dóo South Dakota, Wisconsin, dóo Wyoming) bii' t'óó ahayóí nida'ał'oh

Nát'oh bits'áádó ha'át'íshą' éí ats'íís yąąh nidahwíil'aah?

Nat'oh nidahaníhíí t'áá át'ée nít'ée' ats'íístah yąąh nidahwíil'aah dóo yéigo hats'íís yihodiilt'ih dóo t'áá hodina'í iiná niyiilt'éeéh. Nát'oh nidahaníhíí éí ajéí yilzólíi bii' lóód doo nádzihií, áshíłh łikanií, ajéí binaalníłh, , hatsiighąą' bii' hadił nilk'ihíigo dá'díłjahíí, dóo (COPD) wolyéhíi hwiidiłnah.

(AI/AN) asdzání nahaníhíí t'áhdoo i'niiltsąąhóó, yiltsáąo, dóo alchíí' dóo bikéédéé' bits'ístahts'ídá yidahodiilt'éeéh. Izhdí'nooltsąąhíí, awéé' bits'íís yąąh nihwíil'aah, (SIDS) wolyéhíí t'áá hoyání yits'áádó be'iina' nidahat'éeéh.

Ha'át'íí biniiyé nahgó nidideesh'áál?

Nát'oh nahaníhíí t'áadoo choinił'íní, dóo bits'ąą nits'íís baa áhólýá, ayóó ádeininií bíł háńjéé', dóo kééhonít'ínigíí bináál nizhónigo naniná.

- Ní'jilt'ohíí ní'jiił'íłhdó, 2 naaki damóo dóo nízhdídzihíí t'áá yá'át'éeéh nádleeł
- 1 t'áálá'í náhah jł', nijéi nidootłhíí alní' dóo ní' át'íłh
- 5 ashdlá' nááhái jł', hatsiighąą' bii' hadił nilk'ihíigo dá'díłjahíí, éí diné doo ná'ált'oh da nidi t'áá bíł atheet'ée
- 10 neeznáá nááhái jł', hajéi yilzólíi bii' lóód doo nádzihií éí alní' dóo yaa' át'íłh
- Hadił bii' ak'ahíí yaa áyiil'íłh
- Áshíłh łikani 2 naakií yaa áyósin
- Hawóts'íłn binaalníłh yaa áyiil'íłh.
- Hak'is dóo bíł hajíłjéí' ní'jilt'ohii bits'ąą naaki góne' é dóo t'áá' góne' łid yil adahidoodzihíí bits'ąą

Haash yit'éego éí nahgó nizhdi'ááh?

FDAdeé'-bee łą azł'íí éí nahgó nizhdidoo'álíí biniiyéhíí níká' adoolwoł. Ne'azee' íł'íní éí doodago azeé' naa néjiljíí bíł alhił hodidíłniih dóo háidíłgí níká' adoolwoł.

- **Nát'oh binicotine bits'ąą azeé' nidahaníhíí** éí łá' inđa diiljahíí, jeeh, daats'qosíí, bíł ánidajidzihíí, éí doodago áchíłh góne' análzołíí.
- **Ne'azéé' íł'íní nits'íís yik'i déez'í'í éí azeé' łá' ná ídoolíłíí** éí inđa diiljahíí, jeeh, daats'qosíí, bíł ánidajidzihíí, éí doodago áchíłh góne' análzołíí dahóló.

Haa'ígishą' éí łá' binahjí' hózhó łá' shil béenááhódzin dooleel?

Indian Health Service, Bitsí' Yishtlitzhíí Áts'íís Be'azee'ál'íł bíł nahaz'ąągó éí díí nát'oh bits'ąą ahát'íní éí kwe' é díníł'íłł: www.ih.gov/forpatients/healthtopics/TobaccoPrevention.

Díí bee nahgó nididíł'álíí yee níká' adoolwołíí biniiyé, kwe' é díníł'íłł: www.smokefree.gov.

Díí nízhdídzihii ihodiilt'ehíí yinahjí' ach'í' yáłt'íi, éí doodago kojł' Centers for Disease Control dóo Prevention wolyéhíí bich'í' hodíłniih: **1-800-Quit-Now (784-8669)**.

Ats'íístah yá'áhoot'ehíí hózhó shil béenááhódoodzjłł níńizingo kwe' é díníł'íłł www.fda.gov/healthequity.

FDAdeé', U.S. Department of Health dóo Human Services, bíł haz'áá dééé', nihitahgó diné bits'ístahts'ík'í dadééz'í'í bee aahááhwiindzin, idéelníí, dóo bee aa áháýáníí éí diné dóo naaldlooshií be'azee', naalníłh bich'í' azeé' dóo náána' łá' diné chooyool'íní, dóo ast'íní bits'íís łahdó áká anáłwo'íi dahóló. Díí bíł haz'áá dééé' éí yee ak'ídadééz'í'í yee ahąąh danizín dóo nihitahgó ch'iyáán, anii' baąh ádaal'íní, azeé' doo bich'í' jinił'ahíí, dóo atsinił'ish hatahó kwíł'íní, dóo nát'oh bik'í adéest'í'í, dóo nát'oh dahólóníí yik'í dadééz'í'í.

